

По основу старо-германскогъ просвештениа служило е за славу многе люде заробити и за свое слуге учинити; такови угиѣтатель називао се юнакъ или сердаръ, нѣгова пакъ дѣла юначество или сердарство; свое слободѣ лишени робъ бивао е презиратъ, исмејаванъ и поруганъ: садъ е обратнo, по саданѣмъ ако намъ се допада рећи Славянскимъ омотренѣмъ света и просвештениа максими не спада поруга толико на роба, колико на онога, кои га е таковимъ учинио, не толико на угиѣтеногъ колико на угиѣтателя и слободѣ нарушителя. *)

Негледајући на то морамо ми Славјани кассателно и насъ сами истину, и то жалостну истину признати и исповедити, еръ безъ ове нив намъ могуће доћи до спасителногъ споразумѣнја и поболшанја наши несавршености. Ми смо Славјани голияти у землѣписима и маппама, али кепеци и кржлявци у художеству и књижеству. Две велике погрешке и недостатка прилѣплявале су се за Славјане до данасъ, едно што су се спољашнѣ као еданъ сасвимъ изолирани народъ сматра-

*) Славянскимъ називамо ми ово основоположеннѣмъ просвештениа, еръ га кодъ Славяна јошъ у најстарѣмъ времена налазимо: срв. Леона Тактику и Маур. Штратег. К. II. „Славјани нису свое заробѣвнике у вѣчношъ робству држали, него су имъ опредѣляли време, после когъ су се одкупити, своимъ куѣама вратити или кодъ нѣи у слободѣ заостати могли.